

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

Університет економіки в Бидгощі (Польща)

Державна Вища Професійна Школа в Коніні (Польща)

Університет бізнесу у Вроцлаві (Польща)

Університет науки і техніки AGH (Польща)

Технічний університет Молдови (Молдова)

Придністровський державний університет імені Тараса Шевченка (Молдова)

Європейський університет (Грузія)

КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (Україна)

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна)

ЗІРНИК ТЕЗ

за матеріалами

IX Міжнародної науково-практичної конференції

«ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ СЬОГОДЕННЯ»

18 листопада 2021 року

Херсон – 2021

Збірник тез за матеріалами ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Філософські обрії сьогодення»/ за ред.І.Варнавської. Херсон: ХДАЕУ, 2021. 130 с.

У збірнику вміщено статті та тези доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Філософські обрії сьогодення». У матеріалах авторів акцентовано увагу на філософському осмисленні сучасного соціокультурного простору, проблемах пізнання й освіти у вимірах філософського аналізу, філософській рефлексії особистості та інших актуальних філософських проблемах сучасності. Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, усім зацікавленим філософськими дослідженнями. За виклад, зміст, достовірність і грамотність опублікованих матеріалів відповідають автори.

@ Херсонський державний
аграрно-економічний університет, 2021

Зміст поняття професійного саморозвитку викладача включає три аспекти якостей і властивостей особи:

- професійно-особистісний, пов'язаний з освоєнням і розвитком професійних знань і умінь, інтелектуального потенціалу і емоційно-вольової сфери;
- професійно-діяльнісний, пов'язаний з розвитком особистості і створенням умов для її саморозвитку;
- професійно-творчий, пов'язаний з готовністю викладача до сприйняття та реалізації інноваційних ідей, нової інформації, умінням оволодіти інноваційними технологіями.

Отже, професійний саморозвиток забезпечує ймовірність професійно-творчої самореалізації викладача в освітньому просторі закладу освіти і здійснюється поетапно: від проведення самопізнання, професійної самоідентифікації до практичної реалізації професійного саморозвитку за чотирма етапами:

1. Здійснення самопізнання (самопостереження, самодіагностика, самоаналіз) та професійної самоідентифікації. Умовою самопізнання є наявність певного рівня самосвідомості та самоідентифікації себе з професією педагога.
2. Формування самооцінки та прийняття рішень про необхідність професійного саморозвитку.
3. Постановка мети професійного саморозвитку та розробка індивідуальної програми самоорганізації (самоосвіти, самовиховання).
4. Практична реалізація професійного саморозвитку: самовиховання відповідних рис, саморегуляція, самоаналіз, самоконтроль і самокорекція.

Література:

1. Варнавська І.В. Проблеми формування комунікативної компетентності здобувачів економічних спеціальностей. *Український педагогічний журнал*. 2021. №3. С.116-121.
2. Выготский Л. С. Психология развития человека. Москва : Смысл, 2005. 1135 с.
3. Лозовий В.О., Сідак Л.В. Саморозвиток особистості у філософській рефлексії та соціальній практиці: монографія. Харків : Право, 2006. 256 с.
4. Федірчик Т. Д. Розвиток професіоналізму викладача як фактор управління якістю вищої освіти. *Наука і освіта*. 2009. № 3. С.75-79.

Кривий В.В.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон, Україна

ФОРМУВАННЯ ФІЛОСОФСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-ТЕХНОЛОГА, ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогодення вносить певні корективи в цілі, завдання та зміст професійної освіти і стосується, зокрема необхідності перетворення її на важливий компонент культури, в межах якого відбувалася б передача і засвоєння соціокультурного досвіду та знань. Зміст вищої освіти, як зазначається у спеціальних дослідженнях, мусить стати важливим засобом духовного, соціального і політичного розвитку суб'єкта, мати гуманістичну спрямованість і втілювати в освітній простір такі чинники, як гуманізація і гуманітаризація освіти, що спираються на гнучку систему впровадження інновацій і в навчанні, й у вихованні.

Якісні зміни змісту вищої освіти зумовили нові вимоги до професійних і особистісних якостей майбутнього фахівця. В першу чергу зростає значення тих знань, умінь і навичок, які

допоможуть йому усвідомити людський сенс, місце і роль своєї діяльності у межах суспільного цілого [1, с. 107].

Актуальність теми дослідження обумовлюється, таким чином, необхідністю докорінного оновлення змісту професійної освіти на основі пріоритету гуманістичних цінностей, здійснення педагогічного пошуку засобів реалізації завдань гуманізації та гуманітаризації професійної освіти, вдосконалення науково-методичного забезпечення підготовки фахівців нової якості у сучасному закладі вищої освіти. Проблема ця далеко не нова в педагогічній науці й практиці. Вона досліджується багатьма вченими (І. Зязюн, М. Добрускін, Н. Крилова, С. Гончаренко, Л. Кондрашова та ін.).

Особлива роль у формуванні культури майбутнього фахівця належить комплексу культурознавчих дисциплін (культурологія, українська мова професійного спрямування, філософія, політологія), як інтегратору в галузі суспільно-гуманітарних знань, що концептуально впливають на формування фахівця, його духовного потенціалу і культуру творчої позиції в суспільстві. Імпонує думка науковців, які вважають, що культурологічна парадигма здатна забезпечити формування у майбутнього фахівця непрагматичного інтересу до широкої освіченості, прагнення самостійно розвивати ціннісні орієнтації, творчу діяльність, доміантними складовими якої є професіоналізм, висока моральність, духовна культура.

У контексті розвитку культурологічного знання змінюється погляд на культуру в цілому, окреслюються нові аспекти її дослідження. Від поняття культури, як однієї із сторін життя суспільства та особистості, культурологічна думка переходить до усвідомлення її в якості цілісної, всеохоплюючої системи норм, значень і цінностей.

Культурологічна підготовка повинна також допомогти особистості повноцінно ввійти в існуючий навколо неї світ, не втрачаючи при цьому своєї індивідуальності, неповторності. І цей світ треба шукати у власних національно-історичних, соціальних, психологічних, культурних особливостях. Саме в надрах багатой етнічної культури приховані об'єктивні закономірності історико-культурних процесів.

Тому важливим фактором педагогічного впливу на формування культуру творчого потенціалу майбутнього фахівця-технолога стає українознавчий компонент, активне впровадження у навчально-виховний процес ЗВО українознавчих цінностей. Тільки зазирнувши у глибинне коріння історії, зрозумівши витoki національної філософії, духовності, культури, специфіку національного світосприйняття, сучасний студент вийде на шлях, що приведе його до найцінніших надбань гуманістичної думки свого народу, зможе гідно оцінити внесок у духовну скарбницю інших націй [1, с. 95].

Крім того, етнокультурні цінності, як зазначається у спеціальних дослідженнях, повинні базуватися на освітянських. Адже етнокультура - це не тільки мова, історія, фольклор, етнографія, традиція, народна педагогіка, мистецтво, а й національна освіта, наука. Погана освіта, по суті, не може бути національною, оскільки не вирішує завдання розвитку етносу. Якщо заради форми, політичного гасла жертвують науковістю, моральністю, художністю, то освіта не може пробудити національну самосвідомість. Формування культуру творчого потенціалу майбутнього фахівця в процесі навчально-пізнавальної діяльності можливе лише на рівні особистісно орієнтованого спілкування педагогів і студентів ЗВО, основними принципами якого є:

- забезпечення співробітництва всіх об'єктів освітнього процесу;
- організація спілкування на паритетних началах;
- визнання права кожного учасника на власну позицію і думку;
- визнання кожного суб'єкта спілкування унікальною особистістю;
- відкритий вияв власних почуттів та емоційних переживань;
- взаємозв'язок виконання спільних дій.

Усе це сприятиме, на нашу думку, конструктивним особистісним змінам обох суб'єктів освітнього процесу: викладача і студента.

Як бачимо, формування культури творчого потенціалу майбутнього фахівця може розглядатися як багатоаспектна проблема, що має актуальне соціальне та наукове значення, залежить від багатьох чинників та потребує детального вивчення. Ефективність роботи в даному напрямку може бути забезпечена всією логікою побудови змісту навчального процесу, стилем навчання і виховання, відповідними організаційними формами та прийомами. І від того, як викладач і студент будуть враховувати їх у своїй діяльності, залежатиме рівень сформованості загальної і професійної культури студентської молоді [2, с-308].

Література:

1. Кремень В. С. Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми, перспективи). - К.: Грамота, 2003. - 216 с.
2. Кривий В.В., Любенко О.І. Інноваційні методики викладання у вищій школі. Філософські обрії сьогодення. Збірник наукових праць / за заг. ред. Берегової Г.Д., Рупташ Н.В. - Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. - С.-324.

Кручаненко П.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон, Україна

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Стратегічним завданням інформатизації сучасної освіти є активна взаємодія користувача з електронним навчальним продуктом є головною перевагою.

Питання «бути чи не бути» дистанційній освіті вже не є актуальним. У всьому світі дистанційна освіта існує, займає своє соціально-значуще місце в освітній сфері. У кінці 1997 року в 107 країнах діяло близько 1000 навчальних закладів дистанційного типу. Кількість тих, хто здобув вищу освіту в системі дистанційної освіти, в 1997 р. становила близько 50 млн чоловік, у 2000 р. – 90 млн, за прогнозами у 2023 р. становитиме 120 млн чоловік [1].

Система дистанційного навчання має ряд переваг і значно розширює коло потенційних здобувачів. Дистанційна форма навчання підходить майже всім, тому що дає можливість гармонійно поєднувати навчання та повсякденне життя.

Здобувачам і абітурієнтам пропонується програма навчання, як по спеціальностях, так і по окремих курсах. Важливо, щоб здобувач хоч би один раз на рік відвідував навчальний заклад і брав участь в стаціонарних заняттях. Деякі учбові заклади будують процес навчання на основі комп'ютерного забезпечення. Це означає, що викладач і здобувач в реальності не контактують один з одним, а отримують і передають інформацію по електронній пошті.

Відзначимо головні переваги дистанційної форми навчання:

- доступність всім верствам населення;
- відсутність необхідності відвідувати лекції і семінари;
- демократичний зв'язок «викладач – здобувач»;
- комплексне програмне забезпечення;
- провідні освітні технології;
- індивідуальний процес навчання;
- гнучкі консультації.

Перспективу і вдосконалення системи дистанційного навчання в Україні складася впровадження в процес комп'ютерної і аудіо-візуальної техніки. В даний час проблему дистанційної освіти розробляють практично всі ВНЗ на території України [2].

Незважаючи на досить об'ємний перелік позитивних якостей дистанційної освіти, як і в будь-якій іншій формі навчання, в ній можна виділити кілька недоліків. Перш за все це ускладнена ідентифікація дистанційних здобувачів, оскільки на сучасному етапі розвитку технологій перевірити, хто ж саме здає екзамен досить складно. Однак, ВНЗ, які надають можливість навчання на дистанційних курсах, знайшли вихід з ситуації в обов'язковій присутності здобувача на кількох екзаменах у вищому навчальному закладі. При цьому є обов'язковим надання документів, що підтверджують особу.

Крім того, досить вагомою проблемою є низька пропускна спроможність електронної мережі під час навчальних чи екзаменаційних телеконференцій. Від цього, передовсім, страждають дистанційні здобувачі невеликих містечок України, яким, власне, найбільше підходить дистанційне навчання через географічну віддаленість від наукових осередків.

Серед важливих недоліків дистанційної форми освіти варто також виділити недостатній безпосередній контакт між викладачем та дистанційним здобувачем через надзвичайну професійну завантаженість вітчизняних педагогів. Здобувачі закордонних дистанційних курсів можуть отримувати відповіді на свої листи вже через кілька годин, оскільки викладачів в країнах зі значним досвідом впровадження дистанційного навчання набагато більше, ніж здобувачів. На жаль, в Україні склалася протилежна ситуація – бажаючих отримати дистанційну освіту у нас багато, а досвідчених викладачів, знайомих з новітніми технологіями дистанційного спілкування, обмаль.

У той же час ситуація з дистанційною освітою в Україні змінюється. Для подальшого розвитку ринку освітніх послуг, вирішення низки соціальних проблем, реального впровадження дистанційної освіти у вітчизняну освіту необхідно [4]:

- осмислення на державному рівні, органами управління освітою, керівництвом та професорсько-викладацьким складом навчальних закладів, широкими педагогічними спільнотами доцільності й об'єктивної необхідності та можливості впровадження дистанційного навчання у вітчизняну освіту;

- створення науково обґрунтованої системи освіти та умов, що забезпечать її стійке функціонування та подальший розвиток. Для запобігання кон'юнктурних підходів та помилок минулого (програмоване навчання тощо) необхідно з самого початку надати системі соціально-педагогічну спрямованість;

- використовуючи існуючі та новостворені телекомунікаційні мережі доцільно, насамперед, прискореними темпами формувати у Web-середовищі систематизований вітчизняний освітній простір як інформаційну основу розгортання повномасштабної системи дистанційної освіти;

- з урахуванням нових функцій викладача та особливостей навчання в системі дистанційної освіти забезпечити підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів для дистанційного навчання, насамперед в галузі застосування у навчанні телекомунікаційних мереж та інформаційних технологій.

Отже, дистанційне навчання є досить новим явищем в Україні, та воно швидко розповсюджується серед вітчизняних ВНЗ. Серед великої кількості переваг у нашій країні воно зіткнулося з низкою проблем, адже новітні технології не є досконалими та рівень викладачів не забезпечують швидке освоєння та користування цим ресурсом. Дистанційна освіта в Україні повинна переймати досвід європейських країн для швидкого його розвитку та реформування.